

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevr. G. Verburg
2500 EK

Datum 18 januari 2010

Betreft Q-koorts: Commissie Vaarkamp-Ohl

Verslag van de vierde week ruiming: 11 t/m 15 januari 2010

Commissie-Vaarkamp/Ohl, ingesteld door minister Verburg op 18 december 2009, om haar te informeren over de kwaliteit m.b.t. dierenwelzijn van de uitvoering van de ruiming in het kader van de Q-koorts-bestrijding.

Commissie Vaarkamp - Ohl

Prins Clauslaan 8
Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minInv.nl

Contactpersoon
Drs. L. Hoedemaker
Secretaris

T 070 378 52 58
M 06 520 770 70
F 070 378 63 36
L.Hoedemaker@rda.nl

Excellentie,

Kopie aan
Directeur Generaal Ir. A.M.
Burger
Directeur VDC, Mr. A. Oppers

De vierde week van de ruiming liet een toenemende mate aan routine zien. De commissie heeft bij haar onaangekondigde bezoeken steeds hetzelfde beeld waargenomen: de VWA-teams zijn goed op elkaar ingespeeld en volgen het vastgelegde protocol zeer nauwkeurig. Ten aanzien van het dierenwelzijn heeft de commissie niets gezien wat significante correctie verdiende. Op iedere locatie komen echter unieke aspecten aan de orde, waar de teams op moeten inspelen. Zo kan bijvoorbeeld op grote bedrijven met twee teams gewerkt worden, wat op kleinere bedrijven niet mogelijk is. Ook dit parallelle werken van twee teams verloopt rustig en heeft geen negatief effect op het dierenwelzijn.

De routine houdt in dat een kleine groep geiten voorzichtig bijeen gedreven wordt totdat de dieren kort bijeen staan en niet meer de neiging hebben om rond te gaan lopen. Eenmaal gesedeerd laten de teams de dieren volledig met rust totdat ze allemaal zijn gaan liggen slapen. Af en toe heeft een toekijkend teamlid de neiging om een geit anders te leggen of om te voorkomen dat een tweede geit ongemakkelijk dicht bij de eerste gaat liggen. Geiten zijn en blijven kuddedieren en verkiezen het om (heel) dicht bij elkaar te blijven, zodat het (heel) dicht bij elkaar gaan liggen ook onvermijdelijk is. Op één bedrijf was het rustgevend voor het team dat één opvallend getalenteerde medewerker als enige tussen de gesedeerde geiten in bleef om de genoemde euveld te voorkomen. De man in kwestie bewoog zich amper, maar stelde zich zodanig op dat een geit die wilde gaan liggen als vanzelf een goede plek koos.

De routine houdt ook in dat de dood van de dieren door een dierenarts vastgesteld wordt door de corneareflex te testen. Bij afwezigheid van de corneareflex wordt het dier gemarkeerd. Het is aanbevelenswaardig om op het moment van het in de laadschop van een verreiker leggen van de geëuthanaseerde dieren, een dierenarts nogmaals de dood vast te laten stellen door de corneareflex te testen – waarbij ten teken van het afwezig zijn daarvan een merkteken bij het geteste oog aangebracht wordt.

Leven
van het land,
geven
om natuur.

Datum
18 januari 2010

Ook al is inmiddels de vierde week gepasseerd, de routine heeft naar de mening van de commissie niet geleid tot verruwing of afstomping van de werkers. De zorg voor voldoende dierenwelzijn is duidelijk geïnternaliseerd bij allen, ook al moet dag in, dag uit hetzelfde werk verricht worden. Dit alles neemt niet weg dat het werk bij de ruiming duidelijk heel zwaar is voor alle betrokkenen en naar de mening van de commissie eerder zwaarder dan lichter wordt. Waar de commissie niets gezien heeft wat het dierenwelzijn vermindert maakt zij zich wel zorgen over het mensenwelzijn. De psychische belasting die het doden van dieren op massale schaal met zich meebrengt, gecombineerd met de tragedie die de ruiming telkenmale voor de geitenhouders betekent en die duidelijk merkbaar is voor de VWA-teams, is groot en neemt toe. Ook al lijkt dit alles onvermijdelijk, het dierenwelzijn staat niet geheel los van het mensenwelzijn en het is dus zaak om op beide te letten.

Routine is overigens ook de waardering die de geitenhouders hebben voor de mogelijkheid die hen geboden wordt om de bedrijfseigen dierenarts mee te laten werken. De VWA wordt mede hierdoor en mede hiervoor geprezen.

Eén voorzichtige persoon tussen de gesedeerde geiten laten en bij de laadschop de laatste controle door een dierenarts laten verrichten, dat zijn de twee adviezen van de commissie van deze week.

Prof. Dr. HENK VAARKAMP
Prof. Dr. FRAUKE OHL